

Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου

Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Χοζεβᾶ εἶναι μία ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων Ἱερῶν Μονῶν τῆς Παλαιστίνης, σύγχρονος τῶν μεγάλων Μοναστικῶν Κέντρων τοῦ Ἀγίου Σάββα, καὶ τῆς Λαύρας τοῦ Ἀγίου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου τὸν βον αἰῶνα. Εἶναι ἐκτισμένη εἰς τὸν δρόμον, ὁ ὁποῖος ἐνώνει τὴν Ἱεριχὼ μὲ τὴν Ἱερουσαλήμ, εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας. Πρόκειται διὰ τὸ μοναστήριον τῆς Παναγίας τοῦ Χοζεβᾶ, ἐκτισμένον ἐπάνω εἰς τὰ ἐρείπια τῆς Λαύρας τοῦ Χοζεβᾶ. Ὁ τόπος αὐτὸς θεωρεῖται ἀνέκαθεν ἱερὸς διατελῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Θεοτόκου. Οἱ Θεοπάτορες Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα προσφέροντες θυσίαν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος ἐξεδιώχθησαν ὡς ἄτεκνοι. Καὶ ἡ μὲν Ἁγία Ἄννα ἐκλείσθη εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ παρεκάλει τὸν θεὸν νὰ τῆς δώσῃ τέκνον διὰ νὰ τὸ ἀφιερῶσιν εἰς τὸν Ναόν, ὁ δὲ Ἰωακεὶμ κατέφυγε εἰς τὴν ἔρημον, ἐνήστεψε 40 ἡμέρας καὶ νύκτας εἰς τὸ σπήλαιον λέγων «Οὐ καταβήσομαι οὔτε ἐπὶ ποτόν, ἕως ὅτου ἐπισκέψῃ με Κύριος ὁ θεός μου καὶ ἔσται μου ἡ εὐχὴ βρῶμα καὶ πόμα». Προσευχόμενος τοῦ ἐφανέρωθη Ἄγγελος Κυρίου ἀναγγέλλων τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου. Πρόκειται διὰ τὸ σπήλαιον, ὅπου ὁ Προφῆτης Ἠλίας κατέφυγε κατ' ἐντολὴν Θεοῦ, προκειμένου νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν ὀργὴν τῆς Ἰεζάβελ, γυναικὸς τοῦ Ἀχαάβ, βασιλέως τοῦ Ἰσραήλ. Ἐν πολὺπλοκον οἰκοδόμημα ἀποτελούμενον ἀπὸ τρεῖς ὀρόφους, τὸ ὁποῖον περιέχει κεντρικὴν Ἐκκλησίαν, παρεκκλήσια, τὴν σπηλιὰν τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, ἀσκηταριά, κελλιά, ξενῶνας, βοηθητικοὺς χώρους, αὐλὰς, ὑπόγεια κ.ἄ. Ἡ κεντρικὴ Ἐκκλησία, ἀφιερωμένη εἰς τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου, «Παναγία Χοζεβίτισσα», εἶναι μονόκλιτος βασιλικὴ μὲ τροῦλλον. Εἰς τὸ βόρειον τμήμα τοῦ δαπέδου ὑπάρχουν μωσαϊκὰ καὶ ὁ διάκοσμός του ἔχει τὸν βυζαντινὸν δικέφαλον ἀετόν. Τὸ δάπεδον αὐτὸ χρονολογεῖται τὸν 12ον αἰῶνα.

Εἰς τὰ τέλη τοῦ 6ου αἰῶνος, τὸ μοναστήριον ἀκμάζει ἐπὶ τῆς ἡγουμενίας τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου. Τὴν ἰδίαν χρονικὴν περίοδον τὸ μοναστήριον ἡρίθμει ἄνω τῶν 2.000 μοναχῶν. Ἐκεῖ εἰς τὸ ἀρχαῖον παρεκκλήσιον τοῦ 6ου αἰῶνος εἶναι τοποθετημένος καὶ ὁ Τάφος τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου. Εἰς τὸν τρίτον ὄροφον τοῦ μοναστηριοῦ εἶναι ἡ Σπηλιά-Ἐκκλησία τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ. Συμφώνως πρὸς τὴν παράδοσιν ἐκεῖ ἐκρύφθη ὁ Προφῆτης Ἠλίας τρεφόμενος ὑπὸ τοῦ κόρακος. Συμφώνως πρὸς τὴν παράδοσιν, τὸ μοναστήριον ἀνωκοδομήθη εἰς τὴν περιοχὴν, ἡ ὁποία ἦτο ἰδιοκτησία τῶν γονέων τῆς Παναγίας, Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννας. Εἰς τοὺς τοίχους καὶ τὴν ὀροφὴν εἶναι ζωγραφισμένα κάποια χριστιανικὰ σύμβολα καὶ ἑκατοντάδες ἐπιγραφαί, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρουν τὰ ὀνόματα καὶ τὴν πατρίδα τῶν ἐνταφιασμένων πατέρων. Τὸ σημερινὸν οἰκοδόμημα χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ 1878 ἐπάνω εἰς τὰ ἐρείπια τῆς παλαιᾶς Λαύρας τοῦ Χοζεβᾶ. Τὸ ἀρχαῖον παρεκκλήσιον εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τοὺς πέντε Σύρους μοναχοὺς, τοὺς πρῶτους ἰδρυτὰς τῆς μονῆς. Τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου πιθανότατα νὰ κατέχῃ σήμερον τὴν θέσιν τῆς πρώτης αὐτῆς ἐκκλησίας. Εἰς τὸ μέσον τοῦ 6ου καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 7ου αἰῶνος, τὸ μοναστήριον ἤκμασε, ἐπὶ τῆς ἡγουμενίας τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου. Ἡ περσικὴ εἰσβολὴ ἐπέφερε φοβερὰς καταστροφὰς εἰς τὸ

μοναστήριον καὶ οἱ περισσότεροι μοναχοὶ ἐσφαγιάσθησαν καὶ διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν γύρω περιοχὴν. Τὸ μοναστήριον μετὰ ἀπὸ ἀλλεπαλλήλους καταστροφὰς ἐπέζησε μὲ ὀλίγους μοναχοὺς μέχρι τὸν 12ον αἰῶνα, ὁπότε ἐπεσκευάσθη ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Μανουὴλ τὸν Κομνηνόν. Τὸν 13ον αἰῶνα, ἐγκατελείφθη ὀριστικῶς μέχρι τὴν ἀνακαίνισίν του τὸ 1878 ἀπὸ τὸν Ἑλληνα μοναχὸν Καλλίνικον.

Τὸ Σπήλαιον τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ καὶ ὁ τόπος προσευχῆς τοῦ Θεοπάτορος Ἰωακεὶμ

Ἐπάνω ἀπὸ τὸ καθολικὸν τῆς Μονῆς καὶ ἀνατολικώτερον τοῦ τρούλλου εὐρίσκεται τὸ Σπήλαιον ὅπου ἔζησεν ὁ Προφήτης Ἡλίας, ὅταν κατέφυγε εἰς τὴν ἔρημον διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν θυμὸν τοῦ ἀσεβοῦς βασιλέως Ἀχαάβ καὶ τῆς συζύγου του Ἰεζάβελ, οἱ ὁποῖοι εἶχαν εἰσαγάγει εἰς τὸ Βασίλειόν των τὴν λατρείαν τοῦ Βάαλ. Εἰς τὸ Σπήλαιον αὐτό, ὁ προφήτης ἐτρέφετο τὸ πρῶν μὲ ἄρτον καὶ τὸ δειλινὸν μὲ κρέας, τὸ ὁποῖον ἔφερνε εἰς κόραξ καὶ ἔπινε ὕδωρ ἀπὸ τὸν χεῖμαρρον Χοράθ. «Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας καὶ ἐξηράνθη ὁ χεῖμαρρος, ὅτι οὐκ ἐγένετο ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐγένετο ρῆμα Κυρίου πρὸς Ἡλιοῦ ἀνάστηθι καὶ πορεύου εἰς Σαρεπτὰ τῆς Σιδωνίας». Εἰς τὸν βόρειον βράχον τοῦ Σπηλαίου ὑπάρχει ὠραιότατη ὑπερμεγέθης εἰκὼν τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, τρεφομένου ὑπὸ τοῦ κόρακος.

Εἰς τὸ ἴδιον σπήλαιον, κατὰ τὴν παράδοσιν, παρέμεινε νηστεύων καὶ προσευχόμενος ὁ Θεοπάτωρ Ἰωακεὶμ παρακαλῶν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς δώσῃ τέκνον. Συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν, οἱ Θεοπάτορες Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα ἦσαν εὐσεβεῖς μὲν ἀλλὰ χωρὶς τέκνα. Ὅταν κάποια ἡμέρα προσέφεραν εἰς τὸν Ναὸν ἄρτους, ἡ προσφορά των δὲν ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς, διότι ὡς ἄτεκνοι ἐθεωροῦντο κατηραμένοι, ἐπειδὴ ἀπεκλείετο ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους των νὰ γεννηθῇ ὁ Μεσσίας. Αὐτὸ τοὺς ἐλύπησε πάρα πολὺ καὶ ἡ μὲν Ἄννα ἐκλείσθη εἰς τὴν οἰκίαν της καὶ παρακαλοῦσε θερμῶς τὸν Θεὸν νὰ τῆς χαρίσῃ τέκνον, ὁ δὲ Ἰωακεὶμ «Ἐλυπήθη σφοδρῶς καὶ οὐκ ἐφάνη τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἔδωκε ἑαυτὸν εἰς τὴν ἔρημον, κακεῖ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἐνήστευσεν ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα λέγων ἑν ἑαυτῷ. «Οὐκ καταβήσομαι οὔτε ἐπὶ ποτὸν ἕως ὅτου ἐπισκέψεταιί με Κύριος ὁ Θεὸς καὶ ἔσται μου ἡ εὐχὴ βρῶμα καὶ πόμα». Ὁ Κύριος εἰσήκουσε τὴν προσευχὴν τοῦ Ἰωακεὶμ, καὶ οἱ δύο ἀπὸ συμφώνου ὑπεσχέθησαν νὰ ἀφιερῶσουν τὸ τέκνον, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποκτήσουν, εἰς τὸν Ναόν. Αὐτὸ καὶ ἔγινε. Τὸ τέκνον τὸ ὁποῖον ἀπέκτησαν ἦτο ἡ Θεοτόκος Μαρία, ἡ ὁποία κατεξιώθη νὰ γίνῃ μητέρα τοῦ Θεοῦ, δι' αὐτὸ ὀνομάζονται Θεοπάτορες. Ἔτσι ὀρθῶς αἰτιολογεῖται τὸ γεγονός ὅτι τὸ Καθολικὸν τῆς Μονῆς Χοζεβᾶ εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου. Ἀνατολικώτερον τῆς κυρίας Μονῆς Χοζεβᾶ ὑπάρχουν σπήλαια εἰς τὰ ὁποῖα ἔζησε ὁ Ἅγιος Γεώργιος ὁ Χοζεβίτης. Τὰ σπήλαια αὐτὰ ὀνομάζονται σκήτη τῆς Ἀγίας Ἄννης. Συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν, ἐνταῦθα ἔζησε ἀσκουμένη ἡ Θεομήτωρ Ἄννα μετὰ τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου, ἐπικεφαλῆς ὁμάδος παρθένων. Ἔτσι δικαιολογεῖται καὶ ἡ ὀνομασία τοῦ τόπου, τὴν ὁποίαν δίδουν οἱ Ἀραβες «Ντερπενάλτ» (μοναστήριον παρθένων).

Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς σκήτης ἐφυλάσσετο ἱερὸν λείψανον τῆς Ἀγίας Ἄννης (τὸ πέλμα τοῦ ἀριστεροῦ της ποδὸς) καὶ τὸ ὁποῖον οἱ πατέρες κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἐπιδρομῶν ἀφοῦ ἀνεχώρησαν, μετέφεραν αὐτὸ εἰς τὴν σκήτην τῆς Ἀγίας Ἄννης εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπου φυλάσσεται μέχρι σήμερον, καὶ ἀποπνέει θαυμαστὴν εὐωδίαν.